

(vedenje). V raziskavi PISA 2012 so te štiri značilnosti (vsaka od njih je interpretirana v širšem pomenu) opredeljene na naslednji način:

- *interes za branje* – nagnjenost k branju literarnih in informativnih besedil zaradi užitka in za potešitev radovednosti
- *zaznava avtonomije* – zaznava, da imamo nadzor nad svojimi bralnimi aktivnostmi, odločitvami in vedenjem
- *socialna interakcija* – socialni cilji bralnih in interaktivnih kompetenc
- *bralne navade* – vedenjska angažiranost, ki se nanaša na obseg in tipe bralnih aktivnosti

Bralne navade so opredeljene kot *samonadzorovana pogostnost izvajanja bralnih aktivnosti z raznolikimi vsebinami in v različnih oblikah*. Pomembno je, da lahko bralci k različnim besedilom pristopajo na različne načine. Lahko berejo, da bi prišli do znanja oziroma informacij; za literarno izkušnjo; da bi opravili določeno nalogo, na primer poiskali neko informacijo; ali za socialno komunikacijo. Čeprav ni nujno, da se naštete izkušnje med seboj izključujejo, pa se lahko v njih odražajo resnične razlike v pristopih dijakov in njihovi interakciji z nekim besedilom. Različni pristopi pa so seveda odvisni tudi od tega, ali imajo dijaki opravka s tiskanim ali z elektronskim besedilom. Le redki na primer priznavajo, da vzamejo v posteljo prenosnik, da bi na njem brali leposlovje – za tovrstno branje mnogo raje uporabijo tiskano gradivo. Po drugi strani pa mnogi trdijo, da uporabljajo računalniško tehnologijo za namene druženja. Veliko jim pomenijo elektronska pošta, pošiljanje sms-ov, spletne klepetalnice, dopisovanje, blogi in spletni forumi.

Zdi se, da se elektronska besedila uporabljajo predvsem za namene druženja. Dijaki, ki izkazujejo najnižjo stopnjo bralne zavzetosti, so znotraj raziskave PISA opredeljeni kot tisti, ki zelo malo berejo zaradi lastnega zadovoljstva in interesa, imajo ozek izbor besedil in niso motivirani za samostojno branje ali branje v socialnem kontekstu. Nasprotno pa zelo zavzeti bralci veliko časa berejo zaradi užitka. Berejo raznovrstne tipe besedil, tako elektronskih kot tiskanih, vrste besedil, ki jih berejo, pa so običajno odvisne od spola in narodnosti (OECD, 2002). Branje pojmujejo za koristno in po naravi zanimivo, pripisujejo pa mu tudi pomembno vlogo pri svojih socialnih interakcijah.

Vpliv učnega okolja na bralno zavzetost

Ker je namen raziskave PISA 2009 informiranje državnih avtoritet s področja izobraževanja, je pomembno, da vsebuje spremenljivke, na katere lahko država s svojimi odloči-